

Hlutverkaheiti - íslenska

Formáli

Þýðingarteymi RDA valdi hlutverkaheiti á íslensku til skráningar í Gegni. Tillögum um fleiri heiti úr MARC Code List for Relators eða RDA Toolkit Relationship Designators má beina til Rögnu Steinarsdóttur, ragnas@landsbokasafn.is, eða Sigrúnar J. Marelsdóttur, sjm@landsbokasafn.is.

Hlutverkalistinn inniheldur valorð og vikorð sem raðað er í stafrófsröð. Valorðin eru heiti á hlutverkum sem notuð eru í deiliviði e í marksviðum 100, 110, 700 og 710. Vikorðin sem vísað er frá eru skáletruð. Innan sviga eru yfirheiti sem einnig er vísað frá.

Upprunalega þýðingu unnu Hildur Gunnlaugsdóttir, Ragna Steinarsdóttir og Sigrún J. Marelsdóttir.

Íslenskt heiti	Enskt heiti	Kóði	Skýring / umfangslýsing
<i>(aðild - notið þrengri heiti)</i>	<i>contributor</i>	<i>ctb</i>	Notið nákvæmari heiti, t.d. ritstjórn, þýðandi, myndskreyting
arkitekt	architect	arc	
<i>balletthöfundur N danshöfundur</i>	choreographer	chr	
<i>brúðuleikstjóri N leikbrúðustjórnandi</i>	puppeteer	ppt	
búningahönnun	costume designer	cst	
dansari	dancer	dnc	
danshöfundur	choreographer	chr	Sá sem semur ballett eða annað dansverk sem ætlað er til flutnings, t.d. í leikhúsi
dreifingaraðili**	distributor	dst	Aðili sem ber ábyrgð á dreifingu útgefins efnis (einkum tónlistar, kvikmynda og hljóðbóka)
<i>endursögn N stytting</i>	abridger	abr	
flytjandi	performer	prf	Notað um skipulagsheild, t.d. hljómsveit eða kór. Notað um einstaklinga þegar ekki er hægt að greina þrengra heiti, t.d. leikari, lesari, sögumaður, dansari, hljóðfæraleikari, söngvari
<i>forlag N útgefandi</i>	publisher	pbl	
framleiðandi	producer	pro	Notað um framleiðanda kvikmynda, leikverka, hljóðrita o.s.frv., bæði einstakling og skipulagsheild

Hlutverkaheiti - íslenska

framleiðandi prentefnis*	manufacturer*	mfr	Notað um skipulagsheild sem framleiðir einkum óútgefið efni, t.d. fjölfaldað kennsluefni
<i>grafiklistamaður</i> N myndlistarmaður	artist	art	
handritshöfundur	screenwriter	aus	Höfundur kvikmyndahandrits og leikhandrits
hljóðfæraleikari	instrumentalist / musician	itr - mus	Notað um hljóðfæraleikara, einleikara og undirleikara
<i>hljóðupptaka</i> N upptaka	recordist	rcd	
<i>hljómsveitarstjóri</i> N stjórnandi	conductor	cnd	
hreyfimyndagerð	animator	anm	Notað um myndlífgun, þ.e. þegar teiknimyndapersónur eða leikbrúður eru láttnar hreyfast líkt og lifandi verur
höfundur	author	aut	Notað um höfund og meðhöfund texta, óháð miðlung
<i>höfundur eftirmála</i> N höfundur viðprents	<i>author of afterword</i>	<i>aft</i>	
<i>höfundur formála</i> N höfundur viðprents	<i>writer of preface</i>	<i>wpr</i>	
<i>höfundur handrits</i> N handritshöfundur	screenwriter	<i>aus</i>	
<i>höfundur inngangs</i> N höfundur viðprents	<i>writer of introduction</i>	<i>win</i>	
höfundur óperutexta	librettist	lbt	Notað við skráningu á tónlist
höfundur söngtexta	lyricist	lyr	Notað við skráningu á tónlist
höfundur viðprents	author of introduction	auí - aft - win - wpr	Viðprent er notað um viðbótarefni, t.d. formála, inngang og eftirmála eftir aðra en höfund megin-texta
hönnun	designer	dsr	Mótun eða skipulag hluta, mannvirkja eða umhverfis til framleiðslu eða byggingar þar sem sameinað er fagurfræðilegt og hagkvæmt gildi
kápuhönnun*	bookjacket designer*	bjd	Einkum notað um íslenskar bækur ef kápa sér sérstaklega vegleg og hönnuður kemur fram
klippari	film editor	flm	Sá sem klippir kvikmynd Notað við skráningu á kvikmyndum
kortagerð	cartographer	ctg	
<i>kórstjóri</i> N stjórnandi	conductor	cnd	
<i>kvikmyndaframleiðandi</i> N framleiðandi	producer	pro	

Hlutverkaheiti - íslenska

kvikmyndagerðarmaður	filmmaker	fmk	Sá sem býr til kvikmynd og ber sem einstaklingur ábyrgð á tilurð og allri framkvæmd vegna kvikmyndarinnar
<i>kvikmyndaleikstjóri N leikstjóri</i>	director	drt	
kvikmyndataka	cinematographer	cng	
<i>kvikun N hreyfimyndagerð</i>	animator	anm	
kynnir á skjá*	onscreen presenter*	osp	Notað um aðila sem birtist í mynd og kynnir eða segir frá (t.d. Ómar Ragnarsson í Stiklum eða Attenborough þar sem hann birtist í mynd)
leikari	actor	act	
leikbrúðustjórnandi	puppeteer	ppt	
<i>leikkona N leikari</i>	actor	act	
leikstjóri	director / film director	drt - fmd	Leikstjóri kvikmynda og leikverka
<i>leirlistarmaður N myndlistarmaður</i>	artist	art	
lesari	narrator	nrt	T.d. lesari hljóðbókar eða þulur í sjónvarpsþætti
<i>listmálari N myndlistarmaður</i>	artist	art	
ljósmyndari	photographer	pht	
<i>meðhöfundur N höfundur</i>	author	aut	
myndlistarmaður	artist	art	Notað um listmálara, grafíklistamenn og leirlistarmenn
<i>myndlífgun N hreyfimyndagerð</i>	animator	anm	
<i>myndskreytari N myndskreyting</i>	illustrator	ill	
myndskreyting	illustrator	ill	
<i>óperutexti N höfundur óperutexta</i>	librettist	lbt	
ráðgjöf*	consultant	csl	
<i>ritnefnd N ritstjórn*</i>	editor	edt - edc	
<i>ritstjóri N ritstjórn*</i>	editor	edt - edc	
ritstjórn*	editor	edt - edc	Ritstjóri/ritstjórn greinasafns, fjölbindaverks eða tímarits, t.d. umsjón eða endurskoðun útgáfu, skýringar eða val efnis
<i>safnari N samantekt</i>	compiler	com	

Hlutverkaheiti - íslenska

samantekt	compiler	com	Notað um þann sem safnar, velur og skipuleggur verk, t.d. ritaskrá
samið fyrir	dedicatee	dte	Notað um tónlistarmann sem tónverk er samið fyrir
<i>(samstarfsaðili - notið þrengri heiti)</i>	<i>collaborator</i>		Notið nákvæmari heiti, t.d. ritstjórn, þýðandi, myndskreyting
<i>(skapari - notið þrengri heiti)</i>	<i>creator</i>	<i>cre</i>	Notið þrengra heiti, t.d. höfundur eða tónskáld
skrifari*	transcriber*	trc	Notað um þann sem skrifar upp texta útfærslu (expression) án þess að breyta innihaldi eða bæta við, t.d. þann sem skrifar upp handrit
spyrill	interviewer	ivr	
stafagerð*	letterer*		Notað um myndskreytara sem sér um að teikna texta og hljóð í myndasögum
stjórnandi	conductor	cnd	Notað um hljómsveitarstjóra og kórstjóra
stjórnvald*	enacting jurisdiction*	enj	Notað um það stjórnvald sem setur lög eða reglugerðir í tilteknu lögsagnarumdæmi
styrktaraðili*	sponsor*	spn	
stytting	abridger	abr	Notið höfundur þegar um meiriháttar breytingu á upprunalegu verki er að ræða
sýningarstaður	host institution	his	Notað t.d. um leikhús, listasafn eða tónleikasal þar sem listviðburður á sér stað
sýningarstjórn	curator	cur	Notað um t.d. stjórnanda listsýningar
sögumaður	storyteller	stl	Notað um framsögn og lestur með leikrænni tjáningu. Notið lesari í vafatilfellum
<i>söngkona N söngvari</i>	singer	sng	
<i>söngtextar N höfundur söngtexta</i>	lyricist	lyr	
söngvari	singer	sng	
til heiðurs	honoree	hnr	Notað um þann sem heiðurs- og afmælisverk eru skrifuð fyrir
tónskáld	composer	cmp	
upptaka	recordist	rcd	Notað um þann sem tekur upp hljóð eða mynd
útgefandi	publisher / issuing body	pbl - isb	Forleggjari, forlag, bókaútgefandi, útgefandi tónlistar o.s.frv.

Hlutverkaheiti - íslenska

útsetning	arranger	arr	Útsetning tónlistar
útskriftaraðili*	degree granting institution	dgg	Stofnun sem útskrifar/veitir háskólagráðu
verkbeiðandi	commissioning body		Aðili sem verk er unnið fyrir
verktaki*	contractor	ctr	
viðmælandi	interviewee	ive	
viðtakandi	addressee	rcp	Notað um viðtakanda sendibréfa
þáttastjórnandi*	host*	hst	Notað um útvarps- og sjónvarpsþáttastjórnendur sem fá til sín gesti (t.d. Gísli Marteinn Baldursson og Egill Helgason)
<i>þulur N lesari</i>	narrator	nrt	
þýðandi	translator	trl	